

PARTİMİZ AYAKTADIR VE KENDİ YOLUNDA YÜRÜYECEKTİR

İstanbul İl Örgütü üye ve aday üyelerinin de katıldığı genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısı'nda yapılan konuşma, 7 Haziran 1977.

Partili arkadaşlarım,

Seçimlerin sonuçları Partimize ilişkin olarak, hiç şüphem yok herkes için çeşitli ölçülerde bir sürpriz oldu, olumsuz yönde bir sürpriz. Seçimlerdeki sonuçlarımızın parlak olmayacağını tahmin edebiliyorduk. İlk girdiğimiz seçimlerde büyük sonuçlar alabilmemiz zaten mantıken beklenmezdi. Ayrıca 1977 seçimlerinin özel şartları vardı. Yine de bir ölçü değerlendirmesinde yanıldık sanıyorum. Memleketteki halk kitlelerinin görüşlerinin ve politik davranışlarının bir kutuplaşmaya doğru gittiği gayet açık görülüyordu. Ve bütün seçim kampanyası da hepimizin, hatta en yüzeysel bir bakışa sahip olan kimsenin göreceği ölçüde Adalet Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi arasında bir çekişme, bir iktidar kavgası, bir ikili tercih olarak sürdü gitti. Sonuçlar şimdi gösteriyor ki, oylar tahmin ettiğimizden de büyük ölçüde bir kutuplaşmaya doğru gitmiştir. Ve CHP ile AP'nin dışında, MHP müstesna, diğer burjuva partilerinin erimesine yol açmıştır. Partimiz için bir erime kesinlikle söz konusu değil. Bu kutuplaşma, tahmin ettiğimizden daha kesin olarak belirdi ve tercihler daha kemikleşmiş, katılaşmış olarak ortaya çıktı. Bu kutuplaşma süreci içine, biz girerek, müdahale ederek yeterince bir gedik açamadık, yani belirli bir ölçüde, göz doyurucu ölçüde oylar alacak kadar bir gedik açamadık. Bu kutuplaşma bir yönüyle olumlu bir gelişme, çünkü CHP'ye oy verenler, biliyoruz ki CHP'yi mutlak surette, olduğu gibi tuttuklarından dolayı değil, MC'yi tutmadıkları için, ona karşı oldukları için, onun gitmesini istedikleri için oylarını CHP lehine kullandılar. Olumlu bir gelişme bu, kitlelerin demokratik özlemlerini ve istemlerini gösteriyor ve MC'nin faşizan yönetiminin gitmesindeki, iktidardan uzaklaştırılmasındaki ısrarı gösteriyor. Bu bakımdan olumlu.

Şimdi, buraya gelmeden az önce, öğrendiğimiz sonuçlara göre esef edilir ki, bu olumluluk tahmin edildiği ölçüde hatta ilk seçim sonuçları, geçici kesin olmayan seçim sonuçları geldiği zaman alınan izlenimin ölçüsünde değil. Cumhuriyet Halk Partisi tek başına, hatta bağımsızlardan az bir destek alarak iktidara gelmekten, gelebilme durumundan uzak görünüyor. O zaman MSP ile koalisyona mı gidilecek, nedir, bir hayli pürüzlü bir mesele. Diğer yandan, milliyetçi cephe partilerine bakıyorsunuz onlar seçimden aralarındaki güç dengeleri değişmiş olarak çıkıyorlar, MSP bir hayli zayıflamış, hemen hemen yarıya yakın zayıflamış, CGP erimiş, ama buna karşılık Milliyetçi Hareket Partisi oy oranını da, milletvekili sayısını da artırmış. MHP'nin bu gelişmesinin altını bizlerin çizmesi lazım. Bu, memleketteki demokratikleşme süreci açısından en tehlikeli, en olumsuz bir gelişme. Ve CHP liderinin yaptığı gibi öyle yüzeysel bir değerlendirme ile, bir küçümseme ile geçiştire-

rilecek bir olgu değil. Dinledinizse veya okudunuzsa Halk Partisi liderinin sözlerini MHP hakkında şöyle diyor: MHP'nin gelişmesi önemli değildir, o mesele kolayca hallolunur, Adalet Partisi'nin MHP'yi koruması, teşvik etmesi sonucunda MHP oylarını arttırmıştır.

Şüphesiz AP kollamıştır, korumuştur MHP'yi, onu biz çok önceden belirttik, "AP ile MHP aynı derecede sorumludur, bir işbirliği halindedir, Demirel kendi partisine, Adalet Partisine yaptıramadığı vurucu, kırıcı eylemleri, saldırıları, cinayetleri MHP'ye yaptırmaktadır, onu kullanmaktadır" diyerek bu olguyu ilk defa açıklayan bizim partimiz oldu ve bunu defalarca vurguladık. Ama bunun da ötesine gittik, bununla yetinmedik, yetinemedik, çünkü bunun altında sınıf yapısına bakmak lazımdır. Yine defalarca vurgulayarak faşizan tırmanışın, saldırıların, cinayetlerin toplumsal yapıdan kaynaklandığını ve bu toplumsal yapıda da, egemen sermaye sınıflarından kaynaklandığını, egemen sermaye sınıflarının kendi çıkarlarına işleyen bu düzeni demokratik hak ve özgürlükler ortamı içinde sürdürebilme olanağına sahip olmadıklarını, ancak işçi-emekçi kitleleri, demokratik güçleri baskı ve kontrol altında tutarak, geriletmeye çalışarak bu düzeni sürdürebileceklerini, bunun için de MHP'ye daima ihtiyaç duyacaklarını, hatta CHP iktidara gelse bile, MHP ön planda olma durumundan kayabilir, ama daima yedekte tutulacaktır, daima varolacaktır. Egemen sermaye sınıfları baskılara, saldırılara başvurmaksızın, iktidarlarını sürdürebilecek durumda değildirler, dedik. Bunun için MHP'nin sayısal büyümesi hafife alınacak bir olgu değildir, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak bizlerin özel bir dikkatle izlememiz gerekecektir.

Şimdi, MC iktidarı içinde güç dengeleri değişmiştir, ama MC'yi bütününde alırsanız, bütününde zararlı çıkmamıştır seçimlerden. MSP yarıyariya inmiştir, ama 190'a yaklaşmıştır Adalet Partisi, ve şimdi akşam 19.00 ajansında Demirel buna temas ediyor ve "Ülkeyi seçimlere götürmüş olan hükümet yani MC hükümeti, seçimlerden milletimizin onayını alarak çıkmıştır" diyerek önümüzdeki iktidarın yine bir Milliyetçi Cephe iktidarı olması lazım geldiğini üstü örtülü olarak iddia ediyor.

Bizim sonuçlarımıza gelince, bizim aldığımız oyların niceliği, seçimlerde oyların böyle kesin bir kutuplaşmaya doğru gitmesinin sonucudur, demokratik cephe-deki bu kutuplaşmanın altında da kitlelerin MC'den her ne pahasına olursa olsun kurtulmak ve daha demokratik bir ortama kavuşmak özlemi, istemi yatmaktadır. Bu açıdan olumludur, dedim. Bu konuda biz şunu anlatamadık: MC iktidarından kurtulmak önemlidir, demokratik ortamın geliştirilmesi önemlidir, bunlar için biz de savaşıyoruz, ama CHP kendi başına bunu sağlayamaz, CHP'nin solunda işçi sınıfının partisinin bulunması gerekir, çünkü sınıfsal yapı bakımından, sınıfsal ilişkiler bakımından, demokrasinin gerçek savunucusu, temel gücü, önder gücü işçi sınıfıdır. Yalnız sosyalizmin değil, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin de temel gücü, önder gücü işçi sınıfıdır ve partiler düzeyinde de bu, işçi sınıfının partisidir.

O kadar acele bir kurtulma isteği vardı ki kitlelerde, "Aman CHP iktidara gelsin, kurtulalım şu MC'den, biraz ferahlayalım ondan sonra... ondan sonra düşünelim ne olacağını" gibi bir tutum içine girilmişti. Bir sebebi bu, ikinci sebebi, çok daha bilinçli olarak Türkiye İşçi Partisine karşı yalnız bu seçim döneminde değil, uzun bir süredir oluşturulmakta olan bir kuşatma hareketi vardır. Bu geçtiğimiz kış değil,

geçen kış hatırladığım kadarıyla ilk defa bu konuya Çark Başak'da ve Yürüyüş'de çıkan bir yazımda değindim, "Burjuvazinin hesapları ve TİP" adını taşıyan yazımda, aşağı yukarı bir buçuk yıl önceydi. Ve orada nasıl burjuvazinin TİP'i hedef aldığını, TİP'i kuşatmak ve tecrit etmek için büyük bir operasyona giriştiğini, bu operasyonda büyük burjuvazi-DİSK üst yönetimi-CHP ve kendilerini sosyalizmin havarileri sanan birtakım kişi ve çevrelerin üst üste düştüğünü, üst üste çakıştığını belirtmiştim. Ve böyle bir kuşatmayla Türkiye İşçi Partisi'ni tecrit etmeye çalıştıklarını, o zaman açıklamıştım. Bu konuya sonra defalarca konuşmalarda, demeçlerde ve yazılarda değinildi, bu konu işlenildi. Şimdi bu kuşatma ve tecrit çabaları seçimler dolayısıyla bu çevreler tarafından çok bilinçli olarak geliştirildi. Bu kuşatmaya katılanları başlıca iki kategoriye ayırabiliriz. Birincileri gerçekten yeteri derecede bu işleri bilmeyenler, aman oylar bölünmesin, oyumuz boşa gitmesin, şu CHP gelsin filan diyen, yani yeterince bilinçli olmayan kesimler, bunlar iyi niyetle yanılan insanlar. Bir de asıl başkaları var, onlar da bilerek bilmeyerek bir kaytarmacılığa kayıyorlar ve bunun sonucu TİP'e karşı kesin vaziyet alıyorlar. Kendilerini çok sosyalist biliyorlar. Hatta bilimsel sosyalist olma açısından Partiyi filan eleştirirler de. Ama aslında kaygıları, kişisel düzenleri bozulmasın devam etsin, hem de sosyalistlik, bilimsel sosyalistlik, devrimcilik elden gitmesindir. O zaman bir takım görüşler uyduruluyor, işte henüz vakti değil, CHP gelsin, demokratik ortam genişlesin, ondan sonra işçi sınıfının partisi kurulur, gelişir deniliyor. Partiyi ilk kurma çalışmalarımızı yaptığımız zaman bu çevreler ve kişiler böyle dediler, seçimlere girmemiz konusunda da böyle. Hem kolayına gidecekler dediğim gibi, ama hem de sosyalizmi, devrimciliği hiç kimseye bırakmayacaklar, onların inhisarında olacak adeta, onların yetkisinde olacak, ne doğrudur, ne doğru değildir, onlara göre saptanacaktır. Bunların içinde küçük ama eskiden Partiyle ilişkili olmuş olan bir grup var. Bunlardan bir kısmı şimdi piyasaya çıkmış vaziyette, bir gazetede yazılar yazıyorlar Partiye atıp tutarak, kendilerince çok yüksek düzeyde teorik birtakım analizler, değerlendirmeler yaparak. Etkinlikleri yok. Eski partili oldukları için sadece değinmek istedim. Bunların teferruatına şimdi, burada girmek istemem, yalnız şu kadarını bilmenizde fayda var. Osman Sakalsız arkadaşın dediği gibi bu kişiler, bu eski TİP'liler, o zaman mahkemedeki verdikleri ifadeler ve takındıkları tavır ve gösterdikleri davranışlarla değil hukuken örgüt olarak TİP'den istifa etmek, tümünde işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinden istifa etmiş oldular. Bir daha kabul edilmemek üzere. Edilmeyecek surette istifa etmiş oldular, davranışlarıyla, ifadeleriyle, tutumlarıyla.

Aldığımız sonuçlarda oyların düşük olması bir, başta bahsettiğim, genel olarak kitlelerde oyların bir kutuplaşmaya gitmesi, milliyetçi cepheden her ne pahasına ve her ne şekilde olursa olsun kurtulmak isteminin ağır basmasıdır; ikincisi de kendilerine sosyalist diyen, öyle görünen kimi kişilerin ve çevrelerin gayet bilinçli bir şekilde Partiyi kuşatma ve tecrit etme hareketini yürütmeleri, geliştirmelidir ki, onların bu hareketi de aslında, demin bahsettiğim büyük burjuvazinin TİP'i kuşatma ve tecrit etme operasyonu ile üst üste, denk düşüyor, aynı yere düşüyor. Böylece burjuvazi bu tür sözde sosyalist aydınlardan yararlanmış oluyor.

Biz bu kuşatmanın farkındaydık, kutuplaşmanın da farkındaydık, ama şunun değerlendirilmesinde yanılmışız, bütün bu kuşatma harekâtına rağmen, bu kutup-

laşma eğilimine rağmen, biz meramımızı anlatabiliriz ve belli bir gedik açabiliriz bu kuşatmada, bu eğilimde, oylarda kendimize belirli bir yer edinebiliriz diye düşünmüştük. Bu değerlendirmede yanılmışız. Kutuplaşma çok daha kemikli olarak meydana gelmiş, ve bu kuşatma, bu çember içine alma da fazla kemikleşmiş; onu yeterince kıramadık. Kıramayışımızın bazı objektif sebepleri var. Birisi, erken seçimlere gidildiği için, zaman kalmadı, yani Ekime kadar bizim bir seçim çalışması, propagandası süremiz olsaydı, kitleler içinde seçimlere ilişkin daha uzun bir çalışma süremiz olsaydı, bu çemberi kırmakta daha başarılı olabilirdik, Ekim ayına kadar. Oysa, erken seçimlere gidildi, vakit çok daraldı. Ve bu kısa sürede bunu kırmakta zorluk çekmemizin bir sebebi de, bu bizi kuşatmaya ve tecrit etmeye çalışan çevrelerin son dakikaya kadar Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlere girmeyeceği propagandasını ısrarla yürütmeleri oldu. Seçimlerin son haftasına geldikten sonra bile, bana arkadaşlardan öyle haberler geliyordu, kendilerinin temasta oldukları çevrelerden şöyle haberler geliyordu: "İşçi Partisi 15 ilde girdi, propagandasını da yapıyor, mitinglerini de yapıyor, afişlemesini, bildirilerini, hepsini de yapıyor, ama bütün bunlar aslında, propagandasını yapabilmek, sesini duyurabilmek için; son anda, seçimlerden bir gün önce, son radyo konuşmasında seçimlerden çekileceğini açıklayacaktır." Ve belki bu kutuplaşma eğiliminin ağır basması dolayısıyla da, CHP'ye oy vermeğe eğilimli insanlar, Türkiye İşçi Partisi'nin gerçekten seçimlere gireceğine inanmak istemediler, çünkü içlerinde girmemesi dileği vardı, çünkü içlerinde bütün oyların CHP'ye gitmesi dileği vardı. Bilirsiniz, biz insanların belirgin psikolojik bir özelliğidir, olmasını istediğimiz şeylere daha çabuk inanırız. Genellikle, olabilmesi gerçekten mümkün olan şeylere değil, olmasını arzuladığımız şeylerin olabileceğine inanırız. Böyle psikolojik eğilim vardır ve bu eğilim ağır bastı, sonuna kadar hep Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlerden çekileceğini sandılar.

Şimdi, bu durumlara rağmen, belli ölçüde biz kırabiliriz söz konusu eğilimi ve kuşatmayı ve belli ölçüde oy alabiliriz diye değerlendirdik, bu değerlendirme yanlış çıktı. Bir yanlış söz konusu öyleyse, bundan şu netice çıkar mı?: "Öyleyse, yani biz doğru değerlendirseydik, seçimlere girmez miydik? Girmemiz yanlış mı oldu" Kesinlikle derim ki, hayır. Seçimlere girilir. Seçimlere girmek partiyi tanıtmak, ülke çapında sesini duyurmak bakımından önemlidir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin kuruluşunda durum öyledir. Burjuva partilerinin durumu ölçü alınmaz. Diğer burjuva partilerinin, durumuna göre saptanmaz işçi sınıfının partisinin kurulmasının zamanı mıdır, değil midir. Halbuki böyle saptamaya kalkıştılar. Burjuva partilerinin durumuna göre, CHP'nin durumuna göre İşçi Partisi'nin kurulması henüz erkendir, zamansızdır dediler. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin ne kuruluşu, ne seçimlere girip girmemesi diğer burjuva partilerinin konumuna, gelişmesine göre saptanmaz. Nerede işçi sınıfı varsa, orada mutlaka ve mutlaka işçi sınıfının partisi olmak zorundadır. İşçi sınıfı partisiz olamaz. Yasal şartlar müsaitse yasal partisi olur. Ne ölçüde, ne büyüklükte bir işçi sınıfı varsa, o ölçüde de bir partisi olur. Partisi büyük olur, küçük olur, orta boyda olur, şu etkinlikte olur, bu etkinlikte olur; o, şartlara bağlıdır, ama işçi sınıfının varolduğu yerde hiçbir zaman işçi sınıfının partisi olmasa da olur, seçimlere girmese de olur, filanca burjuva parti, onun şu şu görevlerini yapar gibi sözde gerekçeler ileri sürülemez. Bu son derece

kesin, üzerinde asla en ufak bir tereddüte mahal olmayan bir gerçek. Nerede işçi sınıfı var, orada mutlaka ve mutlaka partisi olmak zorundadır. Yasal partisi olabiliyorsa, olmak zorundadır. Küçük olabilecekmiş, küçük olur. Efendim o kadar küçük olur ki, fazla sesini duyuramaz. Olabilir. Seçimler temel ölçü değildir, tek ölçü de değildir.

Şimdi, seçimler ve parlamento konusunda, iki noktayı, iki yanlış tavrı iyi tespit etmek lazım. Birincisi şu: seçimleri, parlamentoyu küçümsemek. Geçen dönemde, yasal olarak Türkiye İşçi Partisi vardı, o seçimlere girebiliyordu, diğer politik sol gruplar partileşebilmiş değillerdi ve yıllar boyunca o zamanın Türkiye İşçi Partisi'ne yaptıkları suçlama "Bunlar parlamentarist, parlamentarizme sapmışlar; seçim değil geçim bunların kaygısı", yollu iddialardı. Seçimlere katılmayı, parlamentoda yer almayı durmadan küçümsediler. Bu tümüyle yanlış. Bir memlekette seçimler varsa, parlamento varsa, işçi sınıfının yasal partisi varsa işçi sınıfının politik mücadelesinin önemli bir parçasıdır seçimlere katılmak ve parlamentoya girmek. Şimdi bize, ben eminim, vaktiyle parlamentarist olmakla bizi suçlayanlar, parlamentoya girmeyi, seçimlere girmeyi küçümseyenler, reddedenler yükleneceklerdir: "eh, seçimlere girdi de ne oldu, işte boyunun ölçüsünü aldı, bu parti, işçi sınıfını temsil etmez, şöyledir, böyledir" diye bir sürü laf edeceklerdir. O zaman bizim onlara hatırlatmamız gerekir: Hani ya seçimlere girmek, parlamentoya girmek parlamentarizmdi? Siz ne diye bunu şimdi bu kadar önemsiyorsunuz?

Şimdi öbürünü, ikinci noktayı belirtmek gerek. Seçimlerin ve parlamentonun olduğu yerde işçi sınıfının yasal partisi mutlaka seçimlere ve parlamentoya girmeyi hedef almakla beraber, seçimlerin ve parlamentonun kendisinin temel görevi, temel eylem alanı olmadığını bilir. Seçimlere ve parlamentoya girmek çalışma ve çabaları, işçi sınıfının politik partisinin yürüttüğü mücadelenin bir parçasıdır ancak. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin temel görevi, temel eylem alanı işçi sınıfı içinde örgütlenmek, bu örgütlenmeyi geliştirmek, işçi sınıfını iktidar için hazırlamak, hareketi dar sınıf çıkarları duvarının ötesine genişletip, işçi sınıfını memleketi yönetebilecek, iç politikasıyla, dış politikasıyla, ekonomi politikasıyla, kültür, eğitim, sanat politikasıyla tüm alanlarda bilgili, yetenekli olarak yönetebilir bir güce getirmek, bir duruma getirmektir görevi. Görevi esas budur. Ayrıca, seçimlere ve parlamentoya ilişkin olarak, seçimlere ve parlamentoya girdiği zaman da, seçimler ve parlamento konusunda işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin görüşü, tavrı ve davranışı farklıdır. Geçmişteki yazılarımızda, 1970 öncesinden beri kullanmaya başladığım bir deymi tekrarlayayım. Demişimdir ki, seçimlerin ve parlamentonun burjuvaca kullanışı vardır, sosyalistçe kullanışı vardır. Örneğin, seçimlerde işçi sınıfının partisi asla ve asla oy avcılığına sapsaz. Seçimlerde oyları arttırmak önemli olmakla beraber, her ne pahasına olursa olsun, her ne yoldan olursa olsun, aman oyları arttıralım, davranışı, tutumu içine girmez. Girerse, işte bu oportünizm olur. Girerse, işte bu sapma olur. Girerse, işte bu parlamentarizm olur. Biz oyların artmasını, partinin çalışması gerektiği gibi çalışarak, o çalışmanın bir yan ürünü olarak elde etmeye uğraşınız. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak çalışmalar başarılıysa, onun yan ürünü olarak oyların artmasını bekleriz, artmasına çalışırız. Sakın zannetmeyin ki, bunu ben şimdi bu seçimlerde bizim parti az oy aldı diye söylüyorum. Yani bir

mazeret şeklinde söylüyorum. Kesin böyle değil, bunun delili, kanıtı da var. Çünkü 1969 yılında seçimler öncesi, biz bu görüşün tartışmasını yaptık, zamanın TİP liderliğine karşı mücadelesini verdik. O zamandan bu mesele ortaya çıktı. Ve dediğim gibi, 1970 öncesi yazılarımda ben bu ayrımı yapmışımdır. Seçimlerin ve parlamentonun burjuvaca kullanılışı ve sosyalistçe kullanılışı birbirinden ayrıdır diye.

Aynı şekilde, burjuvazi, burjuva partileri parlamentoyu kendi aralarındaki çekişmeler, pazarlıklar ve uyuşmalar alanı olarak kullanırlar, oysa, işçi sınıfı partileri parlamentoyu, bir taraftan bir forum olarak, bir kürsü olarak kullanırlar; burjuva partilerinin iç yüzünü, ipliğini pazara çıkartmak üzere, halkoyu, kitlelerin gözleri önünde sergilemek üzere kullanırlar. Öte yandan, işçi ve emekçi kitlelerin haklarını savunmak, genişletmek için, ve iktidar burjuva partilerinde olmakla beraber, olabildiğince, gücü yettiği ölçüde burjuva partilerinin ve burjuva iktidarının istediği gibi at oynatmasını engelleyebilmek, dizginleyebilmek, sınırlayabilmek içindir, Parlamenteoya girmeleri. Tabii ki işçi sınıfı partileri ne kadar büyük sayıda parlamentoda temsil edilirler ve ona paralel olarak parlamento dışında büyük, sınıfsal örgütlenmeleri ve kitlesel eylemleri olursa, o kadar parlamentoda burjuva iktidarlارını kuşatma, sıkıştırma, bir ölçüde sınırlayabilme işlevini de yerine getirirler. Hem seçimlerde, hem parlamentoda işçi sınıfı partilerinin tutumu, bakış açısı, davranışı, burjuva partilerinden farklıdır.

Seçimlerdeki çalışmaları da, biz sadece oyları arttırmak hedefine yönelik olarak yapmayız. Seçim çalışmalarımızı biz, uzun vadeli açıdan erişmek istediğimiz hedeflere göre yaparız. Az önce söylediğim gibi, madem ki işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin esas görevi, işçi sınıfı içinde ve müttefiki emekçi kitleler içinde örgütlenmektir, örgütlenmeyi geliştirmek, bilinçlenmeyi yükseltmek, yeni aşamalara getirmek, kitlesel eylemlere sokmaktır, o zaman seçimlere girme ve seçimlerde çalışma faaliyetlerini de bu açıdan değerlendirir. Seçim çalışmalarını, seçimlerden sonra örgütlenme faaliyetlerini genişletmek, geliştirmek üzere kullanır. Seçimde yaptığı propagandalar, seçimlerden sonraki propagandalarına bir giriş noktası olarak kullanılır. Daima gözü uzun vadeli çalışmasındadır, yani işçi sınıfı ve emekçi kitleleri örgütlemek, bilinçlendirmek, politik bir güç haline getirmek hedefine yöneliktir. Bu hedef için kullanır seçim çalışmalarını. Onun için seçimlerde yaptığı, kitlenin nabzına göre şerbet vererek oy toplamak değildir, kitlelere gerçekten getirdiği çözümler, öneriler varsa elbetteki bunları iletir onlara, onların oylarını almak için. Onlara anlatır, yoksul köylü için ne öneriyor, küçük üreticilerin kredi meselesinde ne düşünüyor, ne öneriyor, küçük esnaf ve zanaatkarların meselelerini nasıl görüyor, nasıl çözümler öneriyor, bunları bildirir elbette. Bunları oy avcılığı olarak değil, gerçekten önerileri bu olduğu için, bunları kitlelere duyurur, bunun sonucunda da oy almayı ümid eder. O başka, onu yapar. Ama sırf oy almak için bir şey söylemez ve esas bakış açısı, örgütlenmeyi kolaylaştırabilmek, olanaklarını genişletebilmektir. Onun için seçimlerde bu somut önerileri yapmakla beraber, esas itibarıyla duruma, koşullara doğru, gerçekçi tahliller, değerlendirmeler koymaya uğraşır, onlar belirir. Bunları öğretmeye, kafalara yerleştirmeye çalışır. Durum nedir, şartlar nedir, gelişmeler ne yöndedir, bunları aydınlatmaya, öğretmeye çalışır, uyardırmaya çalışır ve ilerde olabilecekleri, yani şimdi gidiş grafiği şöyleyse eğer, bu çizgi ileriye doğru

nereye uzanacaktır, ve ilerde gelişmeler nasıl olacaktır, onu haber vermeye çalışır. Seçim propagandalarında esas hedefi budur. Gene seçim çalışmalarının bir parçası olarak yeni yeni çevrelere yörelere girer, örgütüyle, kadrolarıyla, üyeleriyle parti. Yeni çevrelerde yeni köprübaşları kurar. Yeni çevrelerde, yeni yörelerde, yeni ilişkiler gerçekleştirir, bağlar birbirine ve bu suretle kitleler içine daha geniş ve daha derinden girebilmek, sokulabilmek ve orada köprübaşları elde etmek imkânını sağlar. Bu açılardan baktığımız zaman Türkiye İşçi Partisi'nin seçim çalışmaları son derece başarılı olmuştur. Partimiz zaten, seçimlere gelinceye kadar yaptığı çeşitli eylemlerle, örgütsel gücünü, örgütsel yeteneğini göstermiştir. Dosta karşı da, düşmana karşı da göstermiş, kabul ettirmiştir. Hangi eyleme girmişsek oradan büyük başarıyla çıkmışızdır ve bütün eylemlerimizde gözlemcilerin yaptıkları tespit ve benim aldığım haberler özellikle disiplin üzerinde, ne kadar disiplinli, ne kadar iyi organize edilmiş olduğu üzerinde durulmuş olmasıdır. Seçim çalışmalarında da, afişlemelerimiz ve bildiri dağıtımlarımız, kahve toplantılarımız çok başarılı olmuştur. Gerek maddi olanakları bizden çok daha geniş olan, gerekse, üyeleri bizden bilmem kaç misli fazla olan partiler böylesi yoğun çalışma yapamamıştır. Biz yaptık.

Bu açılardan ele alınca, seçim çalışmalarımız son derece başarılı olmuştur. Ve bu seçimlerde bizim yaptığımız propagandanın önemi, bilhassa ileride açığa çıkacaktır. İlerde inandırıcı olabilmemiz için, şimdiden olanları tespit edip kamuoyuna duyurmamız gerekiyordu. Az önce söyledim, işçi sınıfının partisinin görevi, önceden haber vermektir, uyarmaktır seçimde dedim. Bu uyarıyı yapmasaydık, önceden haber vermeseydik, işler olup bittikten sonra, biz bunu biliyorduk demenin hiç etkisi olmaz. Ama şimdi, örneğin, ilerde Cumhuriyet Halk Partisinden beklenenler oluşmadıkça, CHP'nin zigzagları ortaya çıktıkça, "Biz söylemiştik" diyebileceğiz, elimizdeki tüm memlekete duyurulmuş belgelerle. Programımızda ve bildirimizde filan, daha küçük çevrenin okuduğu belgelerde değil, sadece, bangır bangır radyolardan söyledik. Açık hava mitinglerinde söyledik, kahve toplantılarında söyledik, kapalı salon toplantılarında söyledik. Bunun önemi daha sonra çıkacaktır, bu önceden haber vermek, önceden uyarmak durumunun.

Dün bir gazetede okudum, AP şöyle, CHP böyle, CGP, DP, TİP ise ezildiler deniliyordu. Bugün de bir fıkra yazarı "erken öten horoz" dan söz etmiş. "Erken ötme" konusunu az önce açıkladım. Erkeni merkeni yoktur. Nerede işçi sınıfı var, orada partisi olur. Bu kesin. Burjuva partilerinin durumuna göre saptanmaz işçi sınıfının partisinin kuruluş zamanı ve yapacağı eylemler. İkincisi, ezilmek kesin söz konusu değil, aldığı oylar dolayısıyla TİP'in durumu hiçbir zaman CGP'nin, DP'nin, TBP'nin durumuna benzetilemez. O partiler ülkenin siyaset sahnesinden silinmişlerdir. Hâlbuki Türkiye İşçi Partisi, bilinçli disiplinli üyeleri, kadroları, örgütleriyle, sapasağlam ayaktaadır. Şurada beraberce bulunup meseleleri tahlil etmemiz, bunun işte şu anda elle tutulur bir delilidir. Hiçbirimizde bir yılgınlık, bir umutsuzluk hali yoktur, olamaz, çünkü biz böyle bir geçici seçimdeki oylar durumundan dolayı hareketin uzun vadeli açısını katiyen gözden kaçırmayız ve öyle küçük engeller dolayısıyla öyle umutsuzluğa kapılmak vs. gibi hallere düşmeyiz. Biz ayaktaayız, şurada şu toplantı ayakta olduğumuzu gösteriyor, bütün örgütlerimiz ayaktaadır, çalışmalarına devam etmektedir ve de edecektir. Onun için öbür partilerin durumuna kesinlikle

benzemez. Bundan sonra, bu birikimden, şimdiye kadar ki çalışmalarımızdan ve seçim çalışmalarından aldığımız birikimle, eylem ve uğraşlarımızı daha bilinçli, daha hızlı olarak sürdüreceğiz. Seçim dönemi bitti, yaz da geldi, şimdi biraz işler tavsar tutumuna girmeyeceğiz. Seçim döneminde çok değerli ilişkiler kurduk, Ankara’da kuruldu, İzmir’de kuruldu, İstanbul’da ve diğer yerlerde kuruldu. İşçilerin, emekçilerin oturduğu mahallelerde Görev [gazetesinin] dağıtımı dolayısıyla, bildiri dağıtımı dolayısıyla, kişi kişi, ev ev, ilişkiler kurulmuştur, bu ilişkileri mutlaka mutlaka devam ettirmek lazımdır. Şunu da kafamıza iyice kazımalıyız ki, seçimlerde oy alabilmenin yolu, sadece seçim döneminde yapılan çalışmalarla olmaz. İki seçim arasında Parti’yi kitlelerde ve mekân olarak mahallelerde tutturup, köprübaşları oluşturulur, ilişkiler kurulur, seçim zamanı esasen mevcut olan bir temel üzerine işlenerek o temel canlandırılmaya ve geliştirilmeye çalışılır. Ama böyle bir temel oluşturulmamışsa, böyle köprübaşları kurulmamışsa, yalnız üç haftalık seçim döneminde yapılan çalışmalarla gerçek ilişki kurulup Parti kabul ettirilemez, yeni ilişkiler, hemen oylara dönüştürülemez. Bunu gayet iyi bilmemiz lazım. Önümüzdeki Aralıkta mahalli seçimler var, iki sene sonra kısmi senato seçimleri var, dört sene sonra gene genel seçimler var. O günlere kadar, yarından başlayarak, İstanbul’un çeşitli işçi emekçi mahallelerinde oluşturduğumuz ilişkileri daha da genişletmek üzere çalışmalar yapmalıyız, işyerlerinde bu çalışmaları yapmalıyız. Bu da sonunda geliyor dayanıyor çalışma ekiplerinin iyi çalışmasına. İyi organize edilmemiş çalışma ekipleri varsa bunları yeniden örgütleyip, raylarına oturtmak ve raylarına oturmuş ekipleri de mahalle ekipleri veya işyerleri ekipleri olarak hiç ara vermeden çalışmaya sokmak ve bu çalışmayı daha etkin, daha tutarlı, daha sürekli, daha dinamik, daha canlı hale getirmek görevimiz. İhmal etmeden yapacağımız görev. Seçimlerin bu yararı olmuştur; üyelerimiz, kadrolarımız, hatta en yüksek kademedeki yöneticilerimiz önemli deneyimler kazanmışlar, becerilerini geliştirmişlerdir. Ankara ilimizde söylediler, seçim döneminde propagandaya başlandığı zaman bir kaç konuşmacıdan başkası yokmuş, üç haftalık dönem sonunda, yirmi beş konuşmacı, yani konuşmacı diye nitelenecek kadar yetişmiş, kolaylıkla kendini dinletebilir 25 konuşmacı ortaya çıkmış. Aynı zamanda bu çalışmalarda ev ev, kişi kişi temas kurmak olanağı elde edilmiş ve geliştirilmiş. Kahvelerde yapılan toplantılardan sonra oturup kişi kişiye karşılıklı ahbapça sohbet etmek, ilişkiler kurmak alışkanlığı oluştu. Bu ilişkiden kopmadan, bu alışkanlıklar unutulmadan, çalışmaları sürdürmek gerekir. Bunun yanı sıra, Parti bir bütün olarak, iller bir bütün olarak mutlaka dışa dönük eylemlere de girişmelidir. Kısa bir süre sonra yeniden afişlemeye çıkabiliriz, Görev gazetesinin dağıtma eylemlerine girebiliriz, kapalı salon toplantıları, gerek siyasi konuşmalar için, gerek eğlence toplantıları biçiminde toplantılar yapabiliriz ve yapmalıyız.

Seçimleri değerlendirme konusunda görüşlerim budur. Partinin böyle bir çalışma göstermiş olmasından büyük kıvanç duyuyorum ve sonuçların bizi az çok hayal kırıklığına uğratmış olmasına rağmen herkesin kafası dik, kendinden emin ve dinamik bir tutumda oluşundan daha büyük kıvanç duyuyorum. Elbirliğiyle giderek bizi kuşatan çemberi de bütünüyle kıracağız. Partimiz ayaktadır ve kendi yolunda yürüyecektir. Her zaman söyledik, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin

yolu, bir dikensiz gül bahçesinden geçen yol değildir. Hedefimiz sosyalizmdir. Onu hedef alarak dümen tutuyoruz gemimizde, bir rota izliyoruz. Bu rotada önümüze kayalıklar çıkar, ters yönde rüzgârlar ve akıntılar olur ama kayalıkları aşarak ve ters yöndeki rüzgârları ve akıntıları göğüsleye göğüsleye, aynı rotada sosyalizme doğru ilerleriz.

Teşekkürler.

Çark Başak, Sayı 32-33, 16 Haziran 1977